РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
"LIBERTY",
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок 12-го лютого 1918. Ч. 18. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, February 12, 1918. No. 18.

УКРАЇНА ЗАКЛЮЧИЛА МИР.

Українські посли у Відни надіють ся повної національної і політичної свободи для Українців в Австро-Угорщині.

Велика побіда українських війск над большевиками. — Здобуто 200 машинових крісів, 300.000 карабінів і 200 автомобілів з амуніцією.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Україна підписала мировий договір з центральними державами.

ЛОНДОН, 9. лютого. -- Нинішний урядовий звіт з Берліна доносить, що нині о другій годині рано підписано мировий договір між центральними державами і Україною.

В імени України підписали мир представники Української Центральної Ради.

Підписане мира між Україною а центральними державами.

АМСТЕРДАМ, 11. лютого. — Телеграма з Берестя Литовського, дорогою через Берлін, подає подробиці з конференції, на якій підписано мировий договір між центральними державами і новою українською републикою.

Телеграма звучить:

„На початку останної перерви в мирових переговорах було можливим проголосити, що найдено підставу до заключеня мира між чотиро-союзом а українською републикою.

„По повороті делегацій до Берестя Литовського розпочали ся на сій підставі дальші переговори. Завдяки енергічній і невтомимій праці всіх комісій і завдяки мировому настроеви всіх сторін прийшло до порозуміня у всіх точках так, що можна було випрацювати остаточний начерк договору і його підписати.

„З причини технічних трудностий, получених з написанем в пятьох примірниках договору, було річию неможливою відбути скорше засідане і підписати договір, аж доперва вчасним ранком в суботу.

„Др. Рішард Кільман, німецький міністер загр. справ, яко президент отворив засідане слідуючого промовою:

„Панове, ніхто з вас не може замкнути очий на історичне значіне сеї хвилі, в котрій представники чотирох союзних держав зійшли ся разом з представниками української народної републики, щоби підписати перший мировий договір, осягнений в сій сьвітовій війні.

„Мир, заключений з вашою молодою державою, яка воскресла серед бур великої війни, дає зокрема вдоволене представникам союзних делегацій. Нехай сей мир буде першим з ряду благословенних договорів, благословенним миром для обох сторін — для союзних держав і для української народної републики, для будучности котрої ми всі складаємо найкрасші бажаня".

Президент української делегації відповів:

„Ми з радостию стверджуємо, що від сього дня починаеть ся мир між чотиро-державним союзом і Україною. Ми прийшли тут в надії, що будемо всилі осягнути загальний мир і положити конець братовбийчій війні. Однак політичне положене є того рода, що не всі держави зібрали ся тут, щоби підписати загальний мировий договір. Переняті найгорячійшою любовю до свого народу і признаючи, що довга війна вичерпає культурно-національні сили нашого народу, ми мусимо тепер звернути всю нашу силу, щоби сповнити нашу повинність започаткованя нової доби і відродженя.

„Ми є сильно переконані, що заключаємо сей мир в інтересі великих демократичних мас та що сей мир причинить ся до загального покінченя великої війни. Ми радісно стверджуємо, що ся довга тяжка праця, положена в Берестю Литовськім, увінчала ся успіхом та що ми осягнули демократичний мир, чесний для обох сторін.

„Від нинїшного дня Українська Народна Република родить ся до нового житя і входить яко независима держава в круг держав. Вона кінчить війну на своїм фронті і буде старати ся, щоби всї сили, які в ній лежать, піднесли нове жите і розвій".

Др. Кільман запросив відтак представників, щоби підписали мировий договір.

На одну мінуту перед другою годиною др. Кільман, яко перший підписуючий, підписав договір в імени Німеччини, а около 2.20 були положені всї підписи.

Деякі услівя з мирового договору з Україною.

АМСТЕРДАМ, 10. лютого. — Мировий договір, заключений між Україною і центральними державами, містить в собі після донесень з Берліна:

взаїмне відкинене плаченя коштів війни і воєнних шкід,

дозвіл для воєнних полонених повернути домів або позістати в краю, в котрім тепер перебувають, або удати ся до иньої держави, і

безпроволочне підняте економічних зносин з Україною.

Підписане мира принято у Відни з більшим ентузіязмом ніж в Берліні. Причиною того є факт, що через заключене мира з Україною буде усунена небезпека для Австрії на дотичнім боєвім фронті і Австрія може мати надію полекші щодо виживленя завдяки збіжевим засобам України.

Часть Бесарабії і Польщі має належати до України.

ГАГА, 9. лютого. — **Німеччина і Україна,** як се доносить урядова телеграма з Берліна, **заключили мировий договір.**

З кінцем січня урядовий звіт німецький доносив, що між Німеччиною а Україною прийшло вже до порозуміня щодо мирових услівій та що позістала лише „формальність підписаня мирового договору".

Загальне переконане є, що Україна згодила ся відступити частину Бесарабії Румунії, за що знова Україна одержить часть Польщі і поміч центральних держав для українського правительства в боротьбі проти большевиків.

(Можна здогадувати ся, що під частию Польщі належить розуміти Холмщину або східну часть Галичини).

Справа Галичини.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

УКРАЇНСЬКА ЧАСТЬ ГАЛИЧИНИ МАЄ НАЛЕЖАТИ ДО УКРАЇНИ.

Точки мирового договору ще неоголошені.

Щодо услівий мира, який тайно заключено, покищо нема ще жадних вістий. **Однак загально здогадують ся, що між услівями містить ся також відступлене української части Галичини Україні в заміну за якогось рода австрійський протекторат.** Також можна на певно припускати, що підняте торговельних і економічних зносин становить велику часть нового мирового договору.

Центральні держави є готові дати Україні поміч проти большевиків.

Також ходить чутка, що центральні держави заявили свою готовість дати оружну поміч Українській Центральній Раді проти большевицької навали.

О скільки наступ большевиків показав ся успішний і о скільки Українська Центральна Рада, яка представляє умірко-ваних соціялістів, буде всилі утвердити свою власть супроти харківської ради, яка представляє большевиків, покищо не знати.

Східна Галичина має війти в склад української републики.

ЛОНДОН, 11. лютого. — **Як доносить кореспондент „Таймс-а", в Стокгольмі одержано точні інформації, ЩО МИРОВІ УСЛІВЯ МІЖ ЦЕНТРАЛЬНИМИ ДЕЖАВАМИ І УКРАЇНОЮ ЗАНИМАЮТЬ ТАКОЖ ВІДСТУПЛЕНЄ УКРАЇНІ ЗНАЧНОЇ ЧАСТИ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ, ОДНАК НЕ ЗНАТИ, ЧИ НА ЯКИЙСЬ ОЗНАЧЕНИЙ ЧАС, ЧИ РАЗ НА ВСЕ.**

Рада має безпроволочно одержати велику позичку, яка має бути забезпечена землями з мінералами, на розвиток котрих центральні держави зроблять всякі полекші.

Австрійські Українці надіють ся політичної свободи для австрійської України.

ЛОНДОН, 10. лютого. — **Після донесеня віденських часописий делегація українських послів у віденськім парляменті вислала ґратуляції австрійському цісареви Карлови з нагоди підписаня мира з Україною і висказала певну надію, що зближаючий ся мир „ПРИНЕСЕ ТАКОЖ УКРАЇНЦЯМ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ МОНАРХІЇ ПОВНУ НАЦІОНАЛЬНУ І ПОЛІТИЧНУ СВОБОДУ".**

УКРАЇНЦІ ВІДНЕСЛИ ВЕЛИКУ ПОБІДУ НАД БОЛЬШЕВИКАМИ.

3.000 убитих, 300 маш. крісів і 200.000 карабінів.

СТОКГОЛЬМ, 8. лютого. — **Тутешне українське бюро інформаційне одержало з Берестя Литовського звіт ПРО ВЕЛИКУ ПОБІДУ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСК НАД БОЛЬШЕВИКАМИ В САРНАХ. УКРАЇНЦІ ЗДОБУЛИ 300 МАШИНОВИХ КРІСІВ, 200.000 КАРАБІНІВ І 200 АВТОМОБІЛІВ З НАБОРОМ АМУНІЦІЇ.**

Инша телеграма знова доносить, ЩО БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ВІЙСКАМ НЕ ВДАЛО СЯ ЗАНЯТИ КИЄВА ТА ЩО ВОНИ ПОТЕРПІЛИ ТЯЖКЕ ПОРАЖЕНЄ, ВТРАТИВШИ 3.000 В УБИТИХ.

ФРАНЦІЯ І АНҐЛІЯ ПРИЗНАЛИ УКРАЇНСЬКУ РЕПУБЛИКУ.

В урядовій заяві, пересланій російською бездротною аґенцією і розповсюдненою пресовим бюром, є замітна точка, ЩО ФРАНЦІЯ І ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПРИЗНАЛИ УКРАЇНСЬКУ РЕПУБЛИКУ І ВИСЛАЛИ ТАМ СВОЇХ ДИПЛЬОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ.

Ся заява вийшла на яву зі звіту про перебіг бересть-литовської конференції з 1. лютого, на якій Олександер Севрюк, котрий тепер є предсідателем української делеґації, мав заявити, що актом Української Центральної Ради з 20. падолиста українська република заявила, що такі дипльоматичні репрезентанти зістали заіменовані.

О. Севрюк заявив, що ся точка в акті, принятім Радою, звучить:

„Отсим її (України) міжнародне становище є признане Советом Робітничих і Жовнїрських Депутатів, також представниками чотирох союзних (центральних) держав, а також правительствами Франції і Британії, які заіменували і вислали дипльоматичних представників до правительства Української Народної Републики".

Голоси німецької преси про мир з Україною.

Велика радість з приводу заключеня мира з Україною.

ЛОНДОН, 10. лютого. — **В Берліні дзвонено з радости і у Відни обходжено торжественно заключене окремого мира з Українською Центральною Радою, підчас коли Лев Троцький, большевицький міністер загр. справ, все ще перечить права Українській Центральній Раді заступати Україну на мирових переговорах в Берестю Литовськім і коли на Україні домашна війна ще дальше триває.**

ЛОНДОН, 10. лютого. — Після телеґрам, які наспіли з Відня, заключене мира з Україною вважають там за велику полекшу для Австрії.

Вістка про заключене мира появила ся в надзвичайних виданях і зробила на загал глибоке вражіне. З богато будинків повівають прапори.

„Найе Фрае Прессе", пишучи про мир з Україною, додає: „Вплив мира з Україною дасть ся відчути в Росії і Румунії. Треба також надіяти ся, що инші народи підуть слідами України. Війна на сході проломана".

„Райхпост" пише: „Се є велика побіда для політики гр. Черніна і дає запоруку, що замах наших ворогів на економічне і державне істноване центральних держав почав розлітати ся на кусні".

„Найес Вінер Таґблят" є тої гадки, що Українська Центральна Рада буде скріплена в боротьбі проти большевиків, яких зусиля в цїли знищеня викажуть свою безсильність супроти так великої події як мир з Українською Народною Републикою. **Під тим оглядом"** — говорить часопись — **день 9. лютого буде становити початок кінця сьвітової війни".**

АМСТЕРДАМ, 10. лютого. — В німецькій пресі дасть ся завважити загальна радість з приводу заключеня мира з Українською Народною Републикою. Радість висказують навіть часописи, які сумнївали ся в корисність такого мира, побоюючи ся, щоби через те проча часть Росії не пійшла в обійми аліянтів.

Передівсім кладуть часописи велику вагу на економічні користи, яких треба надіяти ся зі заключеня окремого мира з Україною.

„Фосіше Цайтунґ", підносячи те, бачить в мирі з Україною зроблене великого виломy в рядах аліянтів і доказ німецької сили.

„Льокаль Анцайґер" каже, що головна користь се користь економічна для центральних держав. „Франкфуртер Цайтунґ" є тоїсамої гадки і додає, що Австро-Угорщина відчує велику військову полекшу. **Дальше підносить часопись, що на ще більшу увагу заслугує факт, що заключено перший мировий договір та що найбільше призабута ідея мира станула тепер знова перед сьвітом.**

„Берлінер Таґеблят" хотів би найперше знати услівя мира, однак на кождий случай вважає його гарним успіхом для центральних держав і їх союзників.

„Реніш Вестфеліше Цайтунґ", орган Круппа, є дуже урадована. Ся часопись є переконана, що ся подія дає добру підставу надіяти ся, що побіда німецького меча вже небаром дасть німецькому народови лїпшу і красшу будучність. Гадка про се осушить богато слїз і заплатить народови за його терпіня, які він переносив.

Німеччині не залежить тепер на мирі з большевиками.

АМСТЕРДАМ, 9. лютого. — Обговорюючи мирові переговори, часопись „Норд-дайтше Альґемайне Цайтунґ" пише, що жадні дальші уступки для Росії не будуть зроблені. **„Коли мирові переговоря з Україною покажуть ся успішними, то мирові переговори з Троцьким будуть для нас річию байдужною",** говорить дальше часопись.

„Форвертс" доносить, що Троцькому буде предложений ультимат, в котрім Німеччина зажадає признаня всіх її жадань з 27. грудня, включаючи також право самовизначеня пограничних російських народів після розуміня Німеччини. В противнім случаю наступить підняте дальших воєнних операцій проти Росії.

(Продовжене на стор. 2-гій).

До Пп. секретарів відділів У. Н. Союза.

Отсим повідомляеть ся ПП. Секретарів Відділів У. Н. С., що призначені для всіх членів У. Н. С. календарі на РІК 1918 зістали розіслані з канцелярії У. Н. Союза на адреси ПП. Секретарів Відділів в другій половині місяця падолиста і протягом місяця грудня 1917 р.

Сі посилки вислано через бюра експресові і почтою та оплачено пересилку згори.

З огляду, що комунікація експресова і почтова припізнює в теперішних часах всякі пересилки, а навіть в многих случаях експреси ще й доси не доручили висланих нами посилок, отсим просить ся тих ПП. Секретарів Відділів У. Н. С., котрі ДОТЕПЕР НЕ ОДЕРЖАЛИ ЩЕ КАЛЄНДАРІВ для членів їх відділів, щоби повідомили сейчас Гол. Уряд У. Н. Союза для остаточного полагодженя справи висилки календарів.

Сподіваємось, що для усуненя всяких докорів зі сторони членів, котрі дотепер не дістали ще календарів, ПП. Секретарі поспішать ся з повідомленем канцелярію Уряду У. Н. Союза.

ГОЛ. УРЯД У. Н. СОЮЗА.

"SVOBODA" (LIBERTY)
The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
BOHDAN DUTKEWYCH, Managing editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

Україна заключила мир.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

There never was a good war or a bad peace.
Benj. Franklin.

В минулу суботу, о 2-гій годині досьвіта, підписали делеґати української народної републики з делеґатами центральних держав, отже Німеччини, Австро-Угорщини, Болгарії і Туреччини, в Берестю Литовськім мировий договір.

Як звісно, українські делеґати хотіли заключити мир разом з представниками цілої Росії і теперішний большевицький міністер заграничних справ Троцький на се згодив ня. Але большевицька згода показалась віроломною. Опісля Лєнін і Троцький змінили політику супроти Української Центральної Ради; зачали її ще завзятійше поборювати ніж перед заявою Троцького в Берестю Литовськім, і вкінци спровадили собі до мирових переговорів окрему „українську" делеґацію — большевицьку. Крім того продовжали вони і військові напади на українські землї.

Все те переконало Українців, що вони з большевиками не дійдуть до ладу, але хиба довели би Україну до руїни, до тої руїни, якої бажає собі Лєнін, а якої український нарід вже мав досить під Польщею і Московщиною і більше не хоче.

Однак Україна була в небезпеці руїни не лише зі сторони большевицтва, але й зі сторони центральних держав, які, на случай зірваня мирових переговорів, були би післали свої війска на Україну здобувати передівсім поживу.

Отже річ ясна, що У. Ц. Рада находила ся в такім положеню, що мусїла заключити мир, коли хотіла ратувати нарід перед руїною.

Заключенем мира У. Ц. Рада виратувала Україну як перед руїною зі сторони большевицтва так і перед руїною зі сторони центральних держав.

* * *

Се може не подобатись Московщині, а — як видно — не подобалось також ґазетам аліянтським і американським, але У. Ц. Рада мусить зважати на добро українського народу, а не на се, чи то подобаєть ся Московщині або ґазетам в деяких державах.

Ми вже писали, що Україна не заключувала жадного **окремого мира.** Україна се нова република, яка ще в дійсности з нїким війни не провадила анї не мала жадних союзників, бо ще навіть жадна держава її не признала. Війну на її землях і за її землї провадила давна царська Росія і вона оставила Україні на її землях війну, отже своїх ворогів і союзників. У. Ц. Рада — як звісно — заявила ся за миром і завізвала всіх ворогів і союзників давної Росії, аби приступили до мирових переговорів. Вороги давної Росії згодились приступити до мирових переговорів, але союзники відмовились, а заявились за дальшою війною. Тоді У. Ц. Раді не лишалось нїчого, як самій полагодити справу з давними ворогами давної Росії, розуміється, о скільки се відносилось до України.

Докори Україні, зглядно її парляментови — У. Ц. Раді, за підписане мирового договору є сьмішні і не заслугують навіть на відповідь. За миром є всї народи, а на Україні рішає воля народу — не правительство або банкірі, як в инших державах. Впрочім, чи війна така дорогоцінність, аби за нею пропадати?! Ми в горі навели слова одного з найбільших американських дипльоматів і мислителів, Бенямина Френкліна, котрий сказав, що **„не було нїколи доброї війни або злого мира"**, які найліпше відповідають на закиди ґазет, що мають якісь претенсії до України.

Найсьмішнїйше виглядають слова французької урядової ґазети „Там". Коли французька републіка будувала своїми грішми мілітаризм царської Росії, то та ґазета не знала України, яка стогнала під оковами сього мілітаризму, але тепер, як український нарід визволив ся з кайдан, вже нагло французька урядова ґазета пригадала собі Україну, але притім не забула ще царських часів, коли то видно було тільки її тінь і каже, що мир не має значіня, бо У. Ц. Рада представляє тільки „тінь правительства". Ні, — се не тінь правительства, се народний парлямент, в якім є заступлена ціла Україна і перед якою правительство відповідає. Як У. Ц. Рада приняла мир, то приняв її український нарід.

* * *

Подробиці договору ще покищо незвісні. Незвісно ще особливо, яка була умова щодо границь та щодо економічних зносин між обома сторонами.

Однак — розуміється, — що се в короткім часі буде звісне і нюйорський дневник „Таймс" не потребує занадто журити ся, що се „тайна дипльоматія найгіршого сорта".

Покищо звісно лише з телєґрам, що обі сторони умовились зречи ся веяких воєнних відшкодовань і згодились позволити воєнним бранцям або вернутись домів, або остатись в державі, в якій їх поміщено яко полонених, або виїхати за границю.

Дальше, одна телєґрама доносить, **що Австрія відступає Україні східну Галичину**, однак під услівєм, що Австрія має мати над нею якийсь протекторат.

На се вказувалоб і те, що українські посли у Відни — як подають депеші — вислали до австрійського цісаря перед заключенем мира ґратуляційну телєґраму, в якій сказали, що сподівають ся, що й австрійські Українцї осягнуть національну і **політичну** свободу. „Політична" свобода означала би зміну політичного становища австрійської України, значить освободжене з її теперішного політичного становища і поставлене в инше.

Яке саме те „освободжене" австрійської України, покищо не знати. Але можна припускати, що східна Галичина й українська Буковина будуть вилучені в одну провінцію і будуть під протекторатом Австро-Угорщини, а може навіть Австро-Угорщини й України.

Се був би **переходовий стан.** Розуміється, що австрійська Україна тяготіла би до України і скорше чи пізнійше мусїла би бути злучена з Україною.

Не в тім лихо, що справа зі злукою українських земель може проволїчи ся, але в тім, **аби і в тій українській провінції, себто в східній Галичині і в північній Буковині, віддано народови землї**, які доси була обсїла польська шляхта і инші галапаси.

Мировий договір між Україною і центральними державами.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЗМІСТ МИРОВОГО ДОГОВОРУ.

Мировий договір носить назву: **„Мировий договір між Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Туреччиною з одної сторони, а Українською Народною Републикою з другої сторони".**

На вступі стверджено, що український нарід, проголосивши підчас теперішної війни свою независимість і виявивши бажане привернути мир між собою а державами, які були у війнї з Росією, бажає **„зробити перший крок в напрямі тривалого сьвітового мира, чесного для всіх сторін, який не лише положив би конець страховищам війни, але який допровадив би до приверненя приязних відносин народів в політичній, правній, економічній і інтелєктуальній области".**

Відтак наведені імена всіх повновласників, які брали участь в переговорах. Вони заявили, що осягнули порозуміне в отсих точках:

АРТИКУЛ I.—Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія і Туреччина з одної сторони, а Українська Народна Република з другої, заявляють, що війна між ними покінчена. Сторони, заключаючі договір, постановляють від тепер жити зі собою в мирі і приязни.

„АРТИКУЛ II. — МІЖ АВСТРО-УГОРЩИНОЮ З ОДНОЇ СТОРОНИ А УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ РЕПУБЛИКОЮ З ДРУГОЇ, О СКІЛЬКИ СІ ДВІ ДЕРЖАВИ ҐРАНИЧАТЬ ЗІ СОБОЮ, МАЮТЬ ІСТНУВАТИ ТІСАМІ ГРАНИЦІ, ЯКІ БУЛИ ПЕРЕД ВИБУХОМ ВІЙНИ МІЖ АВСТРО-УГОРСЬКОЮ МОНАРХІЄЮ І РОСІЄЮ.

„Дальше на північ граница републики, починаючи від Тарногорода, буде іти через Білгорай, Щебречин, Красностав, Пугачів, Радин, Межиріче, Сарнаки, Мельник, Високе Литовське, Камінець Литовський, Пружани, до озера Вигоновського.

„Ся граница в подробицях буде назначена через установлену комісію на етноґрафічних услівях і після бажаня дотичного населеня.

„Коли би Українська Народна Република мала мати спільні границї ще з котроюсь иншою державою з чотиродержавного союза, то в тій справі буде зроблена окрема угода.

„АРТИКУЛ III. — Опорожнене занятих територій розпічнеть ся безпосередно по принятю предложеного договору. Спосіб переведеня опорожненя і переданя опорожнених територій буде означений повновласниками інтересованих сторін.

„АРТИКУЛ IV. — Дипльоматичні і консулярні зносини між заключаючими договір сторонами будуть навязані безпосередно по підписаню мирового договору. Можливо як найширше допущене інтересованих сторін щодо консулів буде застережене в окремій угоді.

„АРТИКУЛ V. — Противні сторони взаїмно зрікають ся винагородженя воєнних коштів — значить, державних видатків на провадженє війни, як також відшкодованя за знищеня, значить, знищеня, які вони і їх піддані понесли у війні, через мілітарні зарядженя, включаючи реквізиції, роблені в краю ворога.

„АРТИКУЛ VI. — Поодиноким воєнним бранцям позволяеть ся повернути до свого дому, а о скільки вони сього не бажають, то за згодою дотичної держави мають остати ся на її території, або перенести ся до иншого краю. Управильнене получених з тим справ буде зазначене окремою умовою в артикулї VIII.

„АРТИКУЛ VII. — Обі заключаючі договір сторони постановляють взаїмно і безпроволочно навязати економічні зносини і зорґанізувати бюро виміни товарів на основі слїдуючих правил:

(Сих правил тут не подано).

„АРТИКУЛ VIII. — Привернене публичних і приватних правних зносин, виміна воєнних бранців і інтернованих цивільних, справа амнестії і справа трактованя купців у руках ворога будуть управильнені в окремих умовах з Українською Народною Републикою і будуть творити річеву частину теперішного мирового договору та, о скільки се буде можливе, увійдуть в житє одночасно.

„АРТИКУЛ IX. — Зроблені в тім мировім договорі умови творять нероздільну цілість.

„АРТИКУЛ X. — Для інтерпретації (вияснюваня) сього договору тексти (змісти) німецький і український є правосильні у зносинах між Німеччиною й Україною, тексти німецький, мадярський і український у зносинах між Австро-Угорщиною й Україною, тексти болгарський і український у зносинах між Болгарією й Україною, тексти турецький і український у зносинах між Туреччиною й Україною".

Кінцева частина договору застерігає:

„Теперішний мировий договір буде затверджений. Затверджені документи мають бути негайно виміняні. О скільки нема супротивних застережень, мировий договір увійде в силу сейчас по затвердженю".

ОТСИМ ПОВІДОМЛЯЄТЬ СЯ ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ, ЩО В МІСЯЦЯХ: ЛЮТІМ І МАРТІ, БУДЕ ПРИНИМАТИ СЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

РУМУНІЯ МАЄ ОДЕРЖАТИ ЧАСТЬ БЕСАРАБІЇ.

Центральні держави надіють ся, що Україна і Румунія підуть спільно проти большевиків.

АМСТЕРДАМ, 8. лютого. — Телєґрама з Берліна доносить, що берлінська часопись „Берзен Ґазетте", говорячи про вислід недавної конференції в Берліні, заявляє, **що на ній прийшло до порозуміня в справі мирових услівій, які предложили центральні держави Румунії.**

Сю вістку потверджує „Есенер Альґемайне Цайтунг", яка доносить, **що Румунія може певно числити на одержане полудневo-західної частини бесарабської ґубернії в заміну за Добруджу, яка має бути віддана Болгарії.**

Часописи надіють ся, що Україна і Румунія будуть спільно поступати проти російських большевиків.

Центральні держави вислали Румунії ультимат.

ЛОНДОН, 10. лютого. — Бюро „Зєдиненої Преси" доносить, що до лондонських російських кругів наспіло потверджене вістки **про ультимат, який центральні держави вислали до Румунії.**

Після одержаних вістий центральні держави предложили у вівторок чотиродневний ультимат.

Департамент міністерства заграничних справ одержав вістку, що румунський кабінет в пятницю уступив.

Телєґрама з Ціріху (Швайцарія) доносить на підставі вістий в німецьких часописях, **що ґен. Макензен вислав дня 6. лютого до румунського правительства ультимат, ставлячи домагане, щоби воно в протягу чотирох днів розпочало мирові переговори.**

Константин Діяманді, румунський посол в Росії, видалений большевиками, прибув в суботу в ночи до Стокгольму враз зі своїм штабом і членами румунської кольонії з Петроґраду.

Угода з Україною змусить Румунію до заключеня мира.

ЛОНДОН, 10. лютого. — Одним з перших наслїдків заключеня мира з Україною є німецький ультимат, який має на цїли змусити Румунію до мира. Також є ясно, що політичною цілию Німців, заключаючи мир з Україною, було ужити його яко средство проти Троцького.

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

АВСТРІЙСЬКИЙ КАБІНЕТ УСТУПИВ.

Опозиція зі сторони польських послів мала бути причиною резиґнації.

АМСТЕРДАМ, 7. лютого. — Телєґрама з Відня доносить, **що др. Зайдлєр, австрійський премієр, предложив цісареви Карлови резиґнацію цілого кабінету.**

У віденських парляментарних кругах здогадують ся, що причиною уступленя кабінету була опозиція польських послів проти окремої дебати і буджетової провізорії. Опозиція зі сторони Поляків робила приняте буджету сумнївним.

Президент палати послів, ґр. Ґрос, подаючи до відома резиґнацію кабінету міністрів, заявив, що згідно зі законами конституції заходить конечність відложеня сесії парляменту.

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВСЕРОСІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС ПРИЗНАНО УСТАНОВЧИМИ ЗБОРАМИ РОСІЇ.

До центрального екз. комітету війшли також Чернов і Мартов.

ПЕТРОҐРАД, 7. лютого. — Без сумнїву теперішне правительство „савєта" є виразом волї більшости російського народу.

Третого дня перед відложенєм сесії всеросійського конґресу рад робітничих, салдатських і селянських депутатів **прийшло до злуки між конґресом роб. і салд. депутатів а конґресом селянських депутатів. Утворено один спільний конґрес, в котрім брало участь 1.967 делеґатів робітників, селян, жовнірів і моряків з 63 ріжних російських ґуберній.**

Делеґати, які брали участь в конґресі, були вибрані на великих масових зборах робітників і селян. Лише одна верства суспільности не була заступлена, а іменно російська інтелїґенція, якої політичне становище виражає партія кадетів (конституційних демократів) і яка становить 7% населеня Росії.

Будучий державний устрій Росії.

Загальний конґрес рішив вважати себе установчими зборами Росії. Він покликав до житя постійне російське правительство, підставу котрого становлять **місцеві сільські і міські ради,** зложені з місцевих мешканців. Місцеві ради вибирають представників до **окружних рад,** сї знова посилають представників до **ґуберніяльних рад,** ґуберніяльні ради іменують представників до **державної ради,** котра має відбувати в Петроґраді що найменьше чотири засїданя на рік.

Вся власть правительства спочиває в руках державної ради, причім рішає більшість голосів. Державна рада може відкидати будьто поодиноких будьто цілу раду народних комісарів (кабінет міністрів). Державна рада установляє закони, яких рада комісарів мусить придержувати ся. Коли державна рада не відбуває засїданя, тоді її власть переходить на **центральний екзекутивний комітет,** який переймає всю власть державної ради, аж доки нова державна рада не зійдеть ся на сесію; з тою хвилию центральний екзекутивний комітет автоматично перестає істнувати.

Склад першого центрального екзекутивного комітету.

Перший центральний екзекутивний комітет вибрано після партій. В нїм мають **Большевики 160** представників, ліві **соціялїсти-революціонери 125,** інтернаціоналїсти 2, анархісти 3, соціялїсти-революціонери (большевики) 7, праві соціялїсти-революціонери 7 і меньшевики 2; разом 306 делеґатів.

Вороги большевиків, Чернов і Мартов, увійшли до комітету.

Коли установчі збори розпочали були своє засїдане, „савєт" мав двох активних ворогів, **Чернова і Мартова.** Оба вони, хоч ще недавно заявляли, що большевики є найгіршими лотрами, згодили ся тепер приймити місце в центральнім екзекутивнім комітеті.

(Віктор Чернов, бувший міністер рільництва в кабінеті Керенського і бувший предсїдатель всеросійського конґресу селян, був вибраний президентом установчих зборів, які на приказ большевиків були розвязані. Була відтак вістка, що правительство большевиків зарядило арештоване Чернова).

Заворушеня в Петроґраді. — 120 осіб убитих.

ЛОНДОН, 8. лютого. — Окремі телєґрами з Петроґраду доносять, що в російській столиці прийшло до нових заворушень і грабіжий. Товпи нападають на склади з вином, склепи з дорогоцінними річами, одежию і поживою та на аптики і рабують.

Війска, які вислано для здавленя заворушень, уживають часто оружа. Після оцінки згинуло около 120 осіб. Через стріляне до товпи вдало ся війску в протягу трох останних днів і ночий здавити декуди заворушеня, однак в деяких місцях вони вибухають наново.

Причиною заворушень є радше брак праці і голод ніж злочинна жажда рабованя.

Положене в Петроґраді значно погіршило ся, коли туди прибуло около 4.000 полонених Німців і Австрійців, з котрих богато примирає з голоду.

Ґен. Алєксієв на чолї 30.000 козаків машируе на північ.

ЛОНДОН, 8. лютого. — Вісти доносять, що боротьба між большевиками і козаками в полудневій і полудневo-східній части Росії змагаєть ся. Значні віддїли козаків переходять на сторону большевиків.

Між ґен. Калєдіном а ґен. Алєксієвом мало прийти до суперечки. Ґен. Калєдін пропав з Новочеркаска, головної кватири донських козаків.

Ґен. Алєксієв переводить воєнні операції зовсім самостійно. Під його командою має находити ся 30.000 армія, яка машируе на північ.

Мир з Україною означає війну з большевиками.

Заключене окремого мира з Україною є рівнозначне з виповідженем центральними державами війни большевикам, доносить „Цірхер Цайтунг". Однак є сумнів, чи Україна находить ся в положеню заключити успішний мир.

Польські війска заняли Смоленск.

ЛОНДОН, 10. лютого. — Вісти з Відня до Копенгаґен доносять, **що польські війска, які недавно піднесли були ворохобню під командою свого ґенерала Д. Мушиньского, заняли місто Смоленск.**

Смоленск є столицею ґубернії тоїж назви і лежить 85 миль на північний схід від міста Моґилева, бувшої головної кватири російської армії, яку перед тижнем мали заняти польські війска.

Большевики арештують Поляків.

АМСТЕРДАМ, 9. лютого. — Після донесеня кольонської „Фолькcцайтунг" большевицьке правительство видало приказ увязнити визначних Поляків в Петроґраді в пімсту за арештоване кадета Криленка, шефа головного штабу большевицьких війск.

Між арештованими має находити ся також новоіменований архиепископ в Моґилеві, фон Руп.

Поголоска про загадочну смерть вел. князя Николая Николаєвича.

ЛОНДОН, 8. лютого. — Телєґрама з Амстердаму до „Ексчендж Телеграф Ко." доносить на підставі вістий в німецьких часописях про смерть великого князя Николая Константиновича і **великого князя Николая Николаєвича,** бувшого головного команданта російських війск. Часопись „Нахріхтен фон Дісельдорф" доносить, що він помер нагло і серед підозрілих обставин.

Доси нема потвердженя сеї вістки зі сторони російських жерел. Після їх останного донесеня Николай Николаєвич пробував в Ялтї (на Кримі).

Увязнене ґен. Брусілова.

КОПЕНГАҐЕН, 8. лютого. — Телеграми, які нині наспіли до Берліна, **доносять про увязнене в Москві ґен. Брусілова,** бувшого шефа головного російського штабу.

Нова република над устєм Дунаю.

ЛОНДОН, 8. лютого. — Телєґрама з Копенгаґен до „Ексчендж Телеграф Ко." подає вістку, яка наспіла зі Софії, столиці Болгарії, в котрій говорить ся, **що румунські революціонери забрали кораблї в пристани Кілії та проголосили нову републику, яка обіймає території над устєм Дунаю.**

Остання доба Росії; на її руїнах відродять ся нові держави.

В нюйорськім „Munsey's Magazine" (за лютий 1918 р.) читаємо статю Фредеріка Остіна Огга, професора політичних наук у Вісконзинськім університеті, в якій він заповідає упадок Росії і повстанє на її руїнах давних держав: Фінляндії, Польщі, України, Литви, Московщини і инших. Статя досить цікава і ми здебільшого переповідаємо її тут нашим читачам.

Росія не є державою — вона є сьвітом.

Европейська й азійська Росія занимають разом одну сему часть поверхні землі, на якій живе одна двайцята часть населення земської кулі — каже професор Огг. — З Росії можна зробити 45 держав таких, як Франція, і 3 держави такі, як Злучені Держави. Від міста Москви до Владивостока є в простій лінії 5.000 миль. Лише европейська Росія занимає 1,867.737 квадратових миль. З сього можна би зробити 9 Франций, або 32 Англії (з Валією), або 40 нюйорських стейтів, або 155 Голяндій. Росія є сьвітом також під оглядом ріжнородности клімату, земельних і підземельних богатств; вона є сьвітом з огляду на народи, на мови і релігійні вірування.

Будова Росії.

Іван III. (1462—1505), будучи тоді царем московським, здобув Новгород і посунув свої границі дальше на північ. — Алексій (1645—1676) прилучив до себе Україну. — Петро Великий (1689—1725) прилучив до Московщини балтійські краї: Інгрію, Карелію, Лівонію, Естонію і часть Фінляндії. — Катерина II (1762—1796) прилучила Курляндію і Крим. — Олександер I. (1801—1825) прилучив решту Фінляндії і Кавказ. Прилученє Азії слідувало від XVII. аж до початку XX. віку.

Можливість федерації національних держав.

Говорячи про се, що революція розбила Росію на більші і менші держави, проф. Огг шукає за звеном, яке могло би держати Росію, і він каже, що найвідповіднійшим таким звеном була би федерація держав. Про се вже давно думали ті, які бачили небезпеку в дотеперішній централізації. Вони сподівали ся, що ся теорія війде в житє ще в 1905—1906 році, та однак сі роки минули і російську імперію не сфедералізовано. Політична програма в сім случаю каже, що кожда нація, яка належала би до російського союза, мала би повне право розвивати ся після своєї волі і т. д. Але як нетактовно поступили московські політики, які вуспереч сій програмі почали бюрократичну політику московщення инших народів. Ся політика була єдиною і головною причиною національної ненависти всіх народів супроти Москалів і через се також у многих народів зродила ся ідея сепаратизму. Не знати, як в дійсности уложать ся політичні внутрішні відносини між Московщиною й иншими краями, але всетаки не заводить кинути оком на поодинокі важнійші краї.

Фінляндія.

Фінляндія оголосила свою незалежність. Се є територія, яка числить 144.255 квадратових миль; е отже так великою, як американський стейт Монтана. Фінляндці, які у Фінляндії творять девятьдесятих частий населення, поселили ся на тій території ще в поганських часах, десь 1.000 літ тому. Расово є вони чужинцями в Европі, бо споріднені більше з жовтошкірними народами Азії, з Монголами і Турками. Десь в XII. столітю їх христіянізували Шведи і відтоді вони також підпали під шведську політичну контролю. Шведи навчили їх управляти ріллю, навчили їх промислу, навчили їх творити красні штуки, дали їм закони і цивілізацію. Фінляндія належала до Швеції, та демократичний шведський нарід не хотів поневолювати Фінляндців і в XVII. столітю шведський король Густав Адольф надав Фінляндії автономію; краєм правив краєвий сойм. Але не довго Фінляндія тішила ся свободою, бо вже в XIV. столітю вона стала причиною частих ворожнеч і вкінци 1809 року російський цар Александер I. прилучив її до Росії. Але Фінляндія задержала дальше ті права і привілеї, які вона мала під Швецією. Вона мала свої власні державні закони, свою армію, свої гроші і т. п. Російський цар титулував ся великим князем Фінляндії і був заступлений там генерал-губернатором. Сойм остав ся надальше законодатним тілом. — Такий лад тривав через 40 літ, аж за панованя Олександра III., коли в Петрограді взяла верх панславістична бюрократія, свободи Фінляндії почато обтинати. Найперше заведено в краю московську мову як урядову. Відтак здушувано місцеву пресу, а в 1899 році відібрано власть сойму і тим знесено всяку конституцію. В 1901 році насильно заведено закон про злуку фінляндської армії з російською, а вкінци в 1903 році губернаторови Фінляндії надано власть диктатора. Тоді почала ся дика робота російського правительства: край залито шпигунами; конфісковано книжки і газети; замикано школи; наступили арешти і засилання — одним словом: почало ся московщене. Фінський нарід протестував, але надармо. Аж прийшла війна Росії з Японією. Настали були тяжкі часи для російського правительства і 4. падолиста 1905 року видано новий декрет, привертаючи Фінляндії давні права. Але вже в 1908 році російське правительство почало назад заводити свої права. Цар наставав, аби всякі права для Фінляндії виготовляли петербурські міністри, але се не наступило, бо в 1914 році вибухла війна, яка всі внутрішні справи відкинула на бік.

Давна політика Росії супроти Фінляндії викликувала сильне обуренє у Фінляндців. Вони не чули любови до Росії і тому по революції в 1917 році при найблизшій нагоді Фінляндія оголосила свою незалежність.

Україна.

Иншою територією, яка є правдоподібно призначена для Росії на втрату, є Україна. Про Україну — пише проф. Огг — кажуть, що се дуже великий, дуже урожайний і дуже прекрасний край, який однак не істнує. Справді, пересічний Американець ніколи не чув про неї, а коли би був навіть хотів, то не міг би був знайти її на мапі. Українці є не меньше важною гнетеною національностию, на яку війна звернула увагу сьвіта. До 1569 року вони належали до Литви. Коли в тим році злучено Литву з Польщею, Україна пішла під Польщу. Аж в 1654 році, на запрошенє московського царя Алексія, Україна заключила союз з Московщиною, застерігаючи собі свої права. Україна в політичнім житю була демократичною і вкорості козаки зайшли в конфлікт з московськими автократами. Наступило кілька воєн і конець-кінцем в 1667 році західну часть України віддано Польщі, а в 1793 році ту часть відібрано назад.

Московське пановане на Україні є одною довгою історією гнету й опресій. В 1775 році ції там знесено цілковито автономію і край приготовано для московщення. Найперше почала ся ганебна провокація української мови, проти уживаня котрої в 1876 році видано указ. Академія Наук зажадала в 1905 році, щоби Українцям позволити послугувати ся своєю рідною мовою в цілях просвітних, наукових, суспільних і артистичних, але з сього нічо не вийшло. Яка страшна іронія... А факт є фактом, що Україна є прадідами славянства. Для Росії Україна є вартнійша ніж Польща і Фінляндія разом, бо лише завдяки земельним і підземельним богатствам України Росія мала значінє европейської держави.

Литва.

Великої ваги для Росії є балтійські провінції: Литва, Курляндія, Естонія і Лівонія, які творять разом 36.000 квадратових миль, або трохи більше ніж американський стейт Мейн. До 1876 року вони творили окрему автономну провінцію, а відтоді їх віддано під загально-російську систему. Німці у своїм воєннім наступі заняли Курляндію і кажуть, що сю провінцію вони прилучать до себе. Безуслівно, що кінцева побіда Німеччини перевела би сі пляни в житє.

Кавказ.

На полудневім рубци Росії лежить ще инша велика територія, яку Росія може дуже легко стратити. Се Кавказ. Ся провінція є дійсним калейдоскопом національностий. Є тут Грузини, Вірмени, Татари, Іранці, Турки, Мінгрельці, Лєсгійці, Осетинці, Кумики і т. д. (На Кавказі живе також богато Українців. — Ред.). Сю збиранину ріжних національностий і релігій можна ще найлекше відірвати від Росії.

Одинока політична реорганізація Росії.

Професор Фредерік Остін Огг іде за кличем многих політиків і від себе заявляє, що одинокою дорогою істнованя Росії є її реорганізація не на централістичній, але на федеративній основі.

„Раби, підніжки, грязь Москви".

(Надіслана статя).

Такими словами називав колись наш пророк-геній, Т. Шевченко, тих українських гетьманів, котрих іменувала кацапська Москва, взявши Україну у свої московсько-азійські лапи. Рабами, підніжками і грязию Москви теперішної, під залізним пястуком большевиків-кацапів, на чолі з Улановом-Леніном, ми повинні назвати наших псевдо-Українців-інтернаціоналістів від „Робітника", з п. Е. Круком яко редактором сеї газети.

Пан Е. Крук вихваляє попід небеса роботу і порядки, які заводить Ленін і пять „товаришів"-жидів, прибравших собі московсько-кацапські прізвища.

Ми далекі від того, щоби мішатись до московських порядків, бо се їх „хата", але не можемо дивити ся рівнодушно на те, як згадані азіяти-кацапи, разом з „товаришами", жидами-кацапами, в роді Троцьких, Каменевих і т. д., простягають свої централістичні пястуки, узброєні в зелізо, на взір Миколи Кровавого, і на нашу Україну, та під кличем, „Держать і не пущать!" проливають нашу кров в тій цили, що і московські царі-псарі, щоби не народи рядили самі собою, але щоби кацапи-азіяти кермували цілою „Расеєю", як за часів царизму.

І сего хоче не хто инший, а кацап-азіят, соціяліст-інтернаціонал Улянов Микола, з „товаришами" жидами. А наші „інтернаціонали" з п. Круком на чолі, яко редактором їх часописи „Робітник", садважать на голови кацапа Улянова, чи там Леніна, і „товаришів" жидів „лаврові вінці" та одушевлюють ся ними. Так, так, кацапи. Печіть з наших братів Українців червону кров, бо вони під сліпотою вашої гадки ще не доросли до того, щоби рядити у своїй хаті по своїй волі.

Ті наші „інтернаціонали" хочуть неначе сказати: „Адінока неделімая Расея!" — перше з царами, а тепер з азійсько-кацапськими большевиками на чолі і з централістичним правлінєм над другими народами бувшої царської Росії. Бо і якже би то було, як би азійсько-московська, а притім соціялістично-інтернаціональна душа большевицька мала зречи ся правлінє над другими народами, котрі належали до царської Росії?

Ми розуміємо соціялізм і демократизм не инакше, а лиш так, як писав про се наш великий ученый духа, учений М. Драгоманів. (Я радив би приклонникам „Робітника" прочитати працю Драгоманова п. з. „Чудернацькі думки про Україну"). Адже і Шевченко казав, що „в своїй хаті своя правда і сила і воля". Се говорив тойсамий Шевченко, котрого ви, панове „інтернаціонали", запереч[у]єте називати своїм тим людям, котрі не йдуть, зажмуривши очи, під вашу команду. Ви лише собі приписуєте виключене право називати Шевченка „своїм". А коли би Шевченко жив, то він певно плюнув би у ваше інтернаціональне лице, і сказв би вам: „Ви раби, підніжки, грязь москви. Я-ж голосив: Любіть матір Україну і во время люте душу за неї положіть. А ви належите до тих, що помагають ворогови господарювати і з матери полатану сорочку здіймати!"

Тарас Шевченко належав до Кирило-Методіївського братства, котре мало на цілі, щоби „всі Славяни були добрими братами", але кождий нарід щоби порядкував у себе в дома по своїй волі. А ви? Ви стали чомусь у кацапів на службу, і коли ті азіяти хотять запанувати по централістичному, на взір царського правління, над Україною, то ви вторуєте за ними, що Укр. Центр. Рада „буржуазна". Я думаю, що ви читали, що загальний склад У. Ц. Ради є 792 члени, а з того 597 представників дійсно революційної демократії. А представників великої торговлі, і промислової буржуазії У. Ц. Рада не має ані одного у своїм складі. Се факт! А ви, інтернаціоналісти, кацапські наймити, брешете, що У. Ц. Рада то самі буржуї. Чи у вас В. Винниченко, М. Стасюк, О. Севрюк, М. Ковалевський, А. Степаненко і много инших також буржуї? А може вам не до вподоби, що там засідає М. Грушевський? О, ви, мізерні анальфабети і запортки соціялізму! Таж ціла Україна, без уваги на ріжні погляди, поважає і шанує М. Грушевського та зве його своїм „батьком". О, ви, заразо соціялізму — як писав про таких як ви соціяліст Бергер.

Ваш учитель соціялізму й інтернаціоналізму (того варятського), П. Крат, був уже і завів у Брітіш Колюмбії (в Канаді) „соціялістичну комуну". Люди зложили були по 300 долярів, купили фарми на сплату і взяли заводити комуну. А-ле, розуміє ся, Крат не хотів робити, тільки хотів сидіти, розказувати і „рахувати". А коли „товариші" зажадали, щоби і він робив, а рахунки зробл[я]ть в вечер, або в неділю, то Крат до них: „Я вас виріжу, ви сякітакі!" І наслідок був такий, що „товариші" розійшли ся, і по 300 долярів кождому пропало. Як се розуміти? Се треба розуміти так, що ви добрі до приказу, а не до роботи, бо деж „товаришам" до роботи?! Ви на те сотворені, щоб не робити, а гарно жити. І не даром Ів. Франко, пишучи брошуру „Що таке поступ?", каже, що коли би після вашої теорії завести соціялізм, то наступить друга неволя. Бо позбуємо ся трошки буржуїв, а прийде ціла хмара галапасів-неробів — в роді Вас, „учених".

Я вірую в соціялізм національний, і його в практиці уведуть насамперед наші селяни, а потому наші робітники, але не зпід вашої руки, ані після вашої теорії. Бо знайте, що теорія, а практика — то не все одно!..

Ви сьвяткували вчера память Т. Шевченка, і відбув ся концерт в його честь. Як поведи і відбули ви, московські наймити, той концерт? Чи ви є гідні сини України? Чи ви є гідні ідеї того великого сина України, що його замучили кацапи-каты? Чи ви у слушний час підняли те гасло, котре він дав до живих і не народжених: „Вставайте! Кайдани порвіте і вражою злою кровою волю окропіте!"

Ви спромогли ся устами нарванця-інтернаціонала, Дмитришина, наговорити на попів, українських буржуїв, що нам церкви не треба, і заперечити тим, хто не з вами, називати Шевченка „своїм". Бо тільки ви, мерзенції-інтернаціоналісти, маєте патент на се, що „Шевченко „ваш". І хочеть ся сказати за Шевченком: „Україно, Україно! Отсе твої діти, твої квіти молодії чорнилом політі, московським большевизмом і інтернаціоналізмом засліплені!"

Чи ви, сьвяткуючи концерт в честь Шевченка, відсьпівали його „Заповіт" і наш народний гимн? Ні! Чому? Бо ви інтернаціонали, а не Українці! Чи ви маєте право говорити, що Шевченко виключно тільки ваш? Ні!!! Ви подоптали його ідеї, за які він ціле своє житє боров ся. Ви дасте доказ, що ви нічо инше тільки наймити інтернаціоналістів-азійсько-кацапських большевиків.

В ч. 25 „Робітника" М. Андрейчук критикує „Народну Волю", що вона не соціялістична, бо ніби неправду пише про большевиків. А другий писака, якийсь Гр. Л—н, обурюєть ся, що „Народна Воля" порівнала Миколу Улянова з Миколою Кровавим. Я приладково читав одно і друге в „Народній Волі", і хоч я не є симпатиком „Народної Волі", але мушу признати, що се якраз вірно написане — як одно, так і друге. Се сам факт сьвідчить, що так, а не инакше. А дурновати М. Андрейчук і Гр. Л—н, обстоюючи за большевиками, не стидають ся перечити! З їх оборони большевиків виходить таке, що большевики мають право, по московських царях, дальше гримати зелізним пястуком по спинах усіх народів, що стільки літ натерпіли ся під царським кнутом. Ану, скажіть, будь ласка, ви, запортки соціялізму, чи не так?

Я думаю, що „Народна Воля" правду написала, бо чим ріжнить ся большевицький кулак від кулака Миколи Кровавого? А може ви не можете розріжнити сього тому, що Микола заступає Миколу? А чи читали ви, інтернаціонали, програму Укр. Соц. Революційної Партії? Чим вона на ваш погляд недобра? Може тим хиба, що в одним параграфі сказано, що до українських земель не має права мішати ся ніхто, крім українського народу. Чи у нас нема сьвітлих і чесних людий, і ми мусимо позичати їх аж у кацапів? А може вам жаль, що наші діти-квіти будуть учити ся по свому і не буде кому їх учити „штокати" і „какати"? А се большевикам власне розходить ся, помимотого, що вони себе назвали „демократами".

Я думаю, що наш нарід, порвавши пута царські і самодержавні, зуміє порвати і большевицько-„демократичні" та не позволить уже порядкувати нікому в своїй хаті, а притім і до московської хати не буде мішатись, бо так, а не инакше, ми розуміємо правдивий демократизм. Як казав Ів. Франко: „Брат братом, а бриндзя за гроші!"

Андрій Дмитренко.

Дещо про Гуцулів.

Гуцули жиють в горах Карпатах. Хати свої ставлять переважно у верхах, а рідко при дорогах. Коли їдемо з Коломиї до Косова, а відти через село Город, Москалівку, Соколівку і Яворів, то гори взносять ся щораз висше. Одна хата поставлена далеко від другої і виглядають вони немов ластівячі гнізда, причіплені до гори. Коли приїздимо до села Ясенева, то там пишаєть ся гора Писаний Камінь з малою полониною Копедашем. Назва Писаного Каменя пійшла відси, що тут находить ся великий камінь, на котрім є ріжні підписи. Коли ми йдемо на сам вершок того каменя, то представляєть ся нашим очам дуже гарний і далекий вид на гори та далекі рівнини. В селі Криворівни знова замітним місцем є Довбушеві церкви. Є то скали подібні до церков, а в них печери, про котрі розповідають Гуцули, що там находять ся скарби Довбуша. З Криворівні можна їхати дальше геть аж до Буркута. Недалеко Буркута підносить ся найвисше пасмо Чорногори, на котрій сніг лежить літом і зимою. Гуцули кажуть, що коли сніг щезне літом на Чорногорі, то буде голодний рік. Здовж дороги, що веде від Буркута через Жабє, Криворівню, Ясенів горішний до Устерік, плине Черемош Чорний.

Одіж Гуцулів дуже ріжнить ся від одежи селян на Поділю. Гуцул дуже любить всякі прикраси і навішав би на себе, скільки лиш міг би. Жінки носять вишивані або мережані сорочки, а замісць спідниць дуже гарні ріжнобарвні запаски, перетканї золотими та срібними нитками, і приперезують їх широкими попружками. На ногах носять звичайно постоли, а рідко чоботи. Шию прикрашують многими пацьорками, звичайно великими, ріжної барви. Голови завязують червоними шовковими або шалїновими хустками. Капелюхи хлопців прибрані перами (трісунками) та червачками. Замісць палиць носять гарні, мосяжию вибивані топірці, а на шиї шовкові хустки. Майже кождий Гуцул має вовняну або шкіряну торбу, звану „дзьобенкою". Вовняні є прикрашені ріжнородними кутасами і висять на широкій, сухозолотию перетиканій ленті. Дуже гарні є шкіряні торби. Вони вибивані дуже гарними цьвячками та прикрасами.

Невідступним товаришем Гуцула є кінь. Нераз можна бачити, як Гуцул або Гуцулка їде верхом на обладованім бесагами кони, або іде побіч. Коні гуцульські є дуже второпні. Вони ідуть нераз по стрімких стежках без проводу і коли побачать, що їх власти тель станув, стають самі і чекають так довго, доки Гуцул не рушить у дальшу дорогу.

Вдачу Гуцула можна пізнати вже по його одягу. Люблять красно убирати ся і легко та весело жити. Щодо просьвіти стоять вони дуже низко. Старі майже цїлком не вміють читати, хиба дїти, і то не всі, а то тому, що з верхів далеко їм дуже до школи і длятого много не ходить. Більшість Гуцулів волїє в недїлю пійти до коршми і пропити гроші, ніж до читальні послухати, що дїєть ся в сьвіті. До роботи вони є нескорі. Вже найлїпшим доказом сего є те, що крім сьвят, призначених церквою, мають богато своїх сьвят, нераз кілька на тиждень, і сьвяткують одно від худоби, друге від гадини, а третє знова від чого иншого. Таке сьвято називають вони „сьвітце". Се вказує також на велику забобонність Гуцулів. Вони вірять, що через ріжне нашіптуване і через ворожбицьке дїлане можна другого уздоровити або що злого зробити. Так приміром, коли молоді виходять по вінчаню з церкви, то за порогом стають і дивлять ся через обарінок на всї сторони сьвіта. Вони гадають, що через те будуть мати ціле житє богато хлїба. Гуцул дуже легкодушний; він видасть гріш за всяку дурницю і прикрасу, хоч дїти в хатї нераз і кусника хлїба не мають, або сидять обдерті або в студени.

У Гуцулів є дуже много слів, котрих Подолянин не зрозумів би. І так приміром: на гадину кажуть „ґалиця", на пса „ґайда", „пирга", „котюга" і таких слів у них дуже много. У Гуцула є і гарні прикмети. У него чималі спосібности. Коли возьмемо чи веретено, чи люльку його, все є різьблене. Майстрів є досить богато. Одні виробляють на токарни красні посудини, як ракви і чарочки, другі знова оббивають топірці, палиці і тарілки мосяжною бляшкою або дротом та пацьорками. Гуцули люблять спомагати біднїйшого чи то грішми, чи скоромом, а навіть дуже часто дають кусник землї під хату чи на сіножать. Чотири рази до року справляють поминки і називають їх „дїдова субота". Тоді роздають бідним колачі, сир, кукуци, т. є. малі хлїби за простибіг. Коли прийти до Гуцула, то він дуже тїшить ся гостем і уважає се за велику честь для себе. Просить за стіл і подає їсти, що має найлїпшого. Гуцули дуже веселі і жовірливі. Пожартувати, забавити ся люблять не лиш молоді, але і старші віком.

Подоляни є майже всї хлїборобами. Гуцули знова противно, бо вони не мають стільки орної землї, щоби могли сїяти збіже; зрештою тут збіже і не доходить. У них є заледви кусник такої землї, де можуть посадити трохи барабол́ї, бураків чи капусти. Кукурузи садять дуже мало, бо в верхах не дозріває, лише при долинах, а Гуцули переважно сидять у верхах. Зате у них годівля худоби дуже значна, бо тут много пасовиск та полонин. Царинки мають великі, а на них роблять сїна. А ті царинки не є в купі: одна на долині, друга в верху, а нераз і дві три милї одна від другої. Сїно все можна звезти, бо дороги неприступні. Тому женуть там на царинки товар і годують через зиму нагромадженим сїном. Вони будують на більщих царинках хати, звані „зимарками". Дуже часто дїєть ся, що батько деинде зимує з худобою, мати деинде, а син чи донька знова деинде. Гуцули є передівсім до роботи в бутині, то є до стинаня дерев, дуже здібні.

Жінки Гуцулів не є такі запопадливі як жінки на долах. Вони думають більще над тим, аби гарно вистроїти ся чи забавити. В бесїдї Гуцули дуже солодкі. Вони добирають богато милих слів, як: кумцю любенький, сестричко золотенька, сусїдко пишна і т. п. Жити між Гуцулами веселїйше ніж на долах, бо Гуцул все веселий, легкий, а селянин на долах більше сумовитий та прибитий бідою.

Касовий звіт У. Н. Союза

за місяць січень 1918 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатна
1.	299.56
3.	32.93
4.	54.66
5.	36.63
6.	24.18
7.	98.66
8.	19.14
9.	70.08
10.	146.31
11.	6.48
12.	221.42
13.	37.13
14.	27.51
15.	39.22
16.	22.77
17.	24.61
18.	68.10
19.	13.22
21.	9.74
22.	36.46
23.	20.43
24.	34.05
25.	21.82
26.	19.13
27.	56.80
28.	76.34
29.	87.96
30.	16.45
31.	9.68
32.	24.69
33.	22.74
34.	49.86
35.	19.64
36.	27.16
37.	23.03
38.	164.15
39.	36.79
40.	8.44
41.	39.60
42.	43.95
43.	13.39
44.	45.76
45.	87.89
46.	29.30
47.	82.43
48.	45.76
49.	57.13
50.	18.06
51.	31.21
52.	18.15
53.	41.84
54.	8.52
56.	31.83
57.	52.42
58.	25.39
59.	42.03
60.	20.88
61.	42.90
62.	32.85
63.	158.76
64.	27.73
65.	97.49
66.	47.24
67.	68.47
69.	49.68
70.	162.95
71.	23.71
72.	33.97
73.	18.10
74.	18.08
75.	35.28
76.	130.15
77.	42.52
78.	91.42
79.	14.92
80.	26.69
81.	89.87
82.	16.61
83.	42.68
84.	6.97
85.	27.00
86.	113.74
87.	58.15
88.	10.53
89.	15.44
90.	31.65
91.	96.70
92.	10.77
93.	22.77
94.	34.78
95.	28.46
96.	62.49
97.	16.86
98.	62.19
99.	85.55
100.	14.39
101.	34.58
102.	175.80
103.	52.18
104.	130.10
105.	66.77
106.	126.97
107.	41.72
108.	30.14
109.	86.78
110.	23.87
111.	40.38
112.	61.14
113.	49.70
114.	38.81
115.	20.96
116.	18.85
117.	54.69
118.	13.18
119.	11.85
120.	22.20
121.	16.00
122.	5.52
123.	19.26
124.	45.39
125.	24.21
127.	69.65
128.	24.09
129.	22.62
132.	77.66
133.	163.02
135.	20.43
136.	67.78
137.	27.67
138.	19.33
140.	10.10
142.	89.62
145.	14.44
146.	94.12
147.	103.51
148.	14.06
149.	63.92
150.	12.34
151.	50.91
155.	192.63
160.	63.08
162.	18.79
165.	100.91
168.	112.96
170.	159.72
173.	31.39
174.	40.39
175.	57.85
178.	15.80
179.	91.01
180.	20.85
181.	29.31
186.	66.67
191.	29.29
192.	48.28
195.	24.99
198.	22.96
200.	38.28
202.	18.21
203.	35.23
205.	19.26
206.	66.87
209.	82.45
210.	28.74
211.	59.92
213.	129.36
214.	16.15
215.	31.50
217.	155.95
218.	154.66
220.	62.62
221.	167.03
223.	81.63
224.	12.33
228.	22.28
229.	112.63
230.	62.53
233.	32.41
234.	96.31
235.	70.14
237.	90.14
238.	12.80
239.	91.95
240.	18.37
241.	31.67
243.	43.97
244.	18.46
245.	38.64
246.	18.29
247.	96.85
248.	67.10
251.	40.56
254.	57.12
255.	45.81
256.	18.52
258.	24.95
259.	82.95
261.	21.52
262.	15.32
263.	8.81
270.	83.87
273.	25.24
274.	35.62
276.	87.04
277.	30.54
278.	36.36
282.	61.56
283.	44.80
286.	25.41
288.	63.37
290.	22.78
291.	26.41
292.	71.62
293.	6.68
295.	70.41
296.	81.21
300.	186.96
301.	84.65
303.	11.01
305.	17.45
308.	46.94
314.	9.98
315.	12.02
316.	88.23
317.	38.42
318.	33.31
320.	28.01
321.	39.98
322.	20.36
323.	25.31
324.	45.88
326.	52.29
330.	82.33
334.	10.13
336.	93.32
338.	136.20
339.	56.44
341.	49.98
342.	71.80
344.	14.23
347.	22.11
349.	19.02
350.	52.16
351.	24.22
355.	31.97
357.	18.05
363.	47.15
364.	34.95
365.	50.88
367.	38.86
369.	92.13
370.	69.78
371.	31.48
373.	9.68
379.	47.92
380.	19.63
381.	11.17
384.	81.56
385.	26.41
388.	62.06
391.	28.14
392.	8.57
393.	22.15
396.	43.34
400.	50.83
401.	19.62
402.	11.62

Процент з банків	987.14
Процент від бондів	1.095.00
Процент від моргеґів	43.55
На сплату моргеґів	500.00
Зворот з давного відділу, число 31	15.00
Рент від дому У. Н. С.	36.00
На сирітський фонд по бл. п.:	
Каспер Китвак, від. 67	500.00
Лука Михальчик, в. 195	488.57
Іван Мендак, від. 107	400.00
Іван Швець, від. 300	80.75
Стефан Цапик, від. 244	500.00
Мих. Худик, від. 89	350.00
Прихід за січень є	18.392.07

РОЗХІД:

Посмертне по бл. памяти:

Яким Хованський, в. 98	1.000.00
Каспер Китвак, в. 67	1.000.00
Лука Михальчик, в. 195	977.14
Ів. Стрихарський, в. 68	200.00
Іван Мендак, в. 107	1.000.00
Іван Швець, в. 300	169.25
Стеф. Цапик, в. 244	1.000.00
Мих. Худик, в. 89	500.00
Анна Третяк, в. 112	500.00

Запомоги з фонду убогих:

Петро Онисик, в. 98	50.00
Семен Глова, від. 1.	50.00
Яким Копчан, в. 113	100.00
Ілько Чорний, в. 52	75.00
Василь Михайло, в. 288	50.00
Ст. Маліновський, в. 40	25.00
Ів. Крепціґлова, в. 401	25.00

Виплати з фонду сирітського:

С. Негребецький, в. 82	654.00

Адміністраційні видатки:

Платня гол. уряду	300.00
Платня помічника	75.00
„Свобода" за орган	1.283.22
„Свобода" за друкарські праці	592.75
Решта за конвенційні фотографії	90.00
За машину до додаваня (аддінг машін)	294.00
Видатки офісові і адміністраційні	327.09
Засїдане гол. екз. комітету	107.54
Річна жертва на Сиротинець	1,000.00
Разом	11.444.99

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка з кінц. грудня м. р. була	87.215.56
Прихід за січень б. р.	18.392.07
Разом	105.607.63
Розхід за січень	11.444.99
Готівка з кінцем січня є	94.162.64

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	94.162.64
Моргеґі	69.650.00
Бонди	232.147.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	23.000.00
Разом	438.459.64

Стан довжний:

Фонд посмертний	197.783.57
„ резервовий	120.131.07
„ адміністр.	28.788.67
„ убогих	9.603.24
„ народний	5.338.90
„ конвенційний	473.80
„ сирітський	76.340.39
Разом	438.459.64

Сума невиплачених посмертних з кінцем січня б. р. виносить $29.122.37.

К. Кирчів, гол. предс.;
В. Левчик, гол. касієр;
С. Ядловський, г. фін. секр.

Про мир.

(Псковський „Український Голос", ч. 39, з 31. жовтня 1917).

Стогне село, де мешканці за браком мануфактури ходять голі, а в деяких округах і голодні; стогне місто, де прибрав до своїх рук владу самопорядкованя голод; стогне фронт, де салдат тратить послідну краплю крови власного серця і де він бродить босий і голий по холодній грязюці і лежить в тяжкім бруді шанців, напівголодний, і сей стогін, з початку невиразний, але благаючий, розпочав ся в ріжних углах кождої з воюючих держав. Ось він несеть ся з „демократичної" Росії, держучи напрямок до союзників, але по дорозі вже стрічає не меньше благаючий стогін Італії, Франції, а далі Німеччини та Австрії і тепер сей загально-мировий стогін, злившись „во єдино", утворив душу роздираючий, що набирає то безнадійно-розпучливих, то безмірно-благаючих тонів, крик, за котрим майже нічого не чутно, кромі слів: дайте мир! дайте спокій!

Але як відносить ся державна влада, та влада, котра керує народними масами, та влада, котра повинна прислухатись не то що до голосу, а до шепоту незадоволеня серед народу і негайно заспокоювати його, до крику державних мешканців; а так, що майже не звертає ніякої уваги на нього, — і сьому найкрасшим доказом служать виступи представників уряду на російськім Совіті Республики, де вони в своїх програмових промовах намагають ся дати докази в необхідности затягнути війну як можна довше, приховуючи до якогось часу імперіялїстичні наміри, або прикриваючи їх страшну нагість міртовим листом, як то, — війна повинна вестись до того часу, поки армія не стане боєспосібною, — а тоді... тоді ми припинимо війну. І се зветь ся розумінєм урядом народу?

Але може наші шановні читачі подумають, що тільки серед російського уряду панує імперіялізм, то зовсім ні, — французький уряд, не говорячи вже про англійський, котрий отверто говорить, не рахуючись ні з ким, що буде вести війну до повного знищеня ворога, бажає, не дивлячись на те, що нарід сього зовсім не хоче, а хоче тільки мира, продовжувати війну, і не маючи надії зробити се власними силами, підговорює Японію відправити своє військо в Европу і газета „Ніці-Ніці", наймит французької буржуазії, закликає японський уряд не зупинятись на півдорозі, закликає японський нарід до одностайности і напруженої боротьби за наближаючий ся мир.

Сї події теж служать показчиком того, о скільки далекі імперіялїстичні наміри від наших союзників і о скільки уряд рахуєть ся з демократичними вимогами народу. Що-ж торкаєть ся осередних держав, то зїзди демократичних верств як Німеччини так і Австрії досить показали, на скільки бажають вони мира і на скільки від них далекі імперіялїстичні наміри їх уряку.

Повертаючись знову до Росії, ми на хвилину більше докладно зупинимось на тих подіях, які тут відбувають ся в боротьбі за мир, вже через те, що ми, яко українська нація, звязані покищо з сею державою, як питанями загального змісту так і питанями особистими, надзвичайної ваги, питанями мира. Росія в обличу більше-меньше демократичного органу — петроградського Совіта Робітничих і Салдатських депутатів — висунула теж більше-меньше демократичні, але цілком конкретні умови мира в формі інструкції Скобелеву, котру він повинен обстоювати на парижській конференції, яко представник російської демократії, І сї умови, колиб вони не були змінені, набрали би великої ваги серед воюючих держав; вони показалиб дійсно, що ся каліка — „революційна" держава півночи — викинула вже з своєї приблудної голови наміри до захвату, а бажає мира, і через се інструкція відограла би в будучині значну ролю в справах боротьби з війною, бо конкретні умови мира, в ній запропоновані, ранійше чи пізнійше, але примусїли би всі верстви европейського громадянства висловити свої до неї відношеня.

І що се дійсно так, досить приглянутись до того, з якою зацікавленостию віднесла ся до сих умов вся европейська преса, котра зараз же по утвореню інстурукції відгукнулась. Прикладом чого маємо, що імперіялїстичні органи Англії, котрі весь час стоять на обороні інтересів війни і де тільки почують слово „мир", так зараз туди кидають ся настобурчившись і піднімають страшенний репет, щоб його заглушити, як ось „Morning Post"; сей „a la Новое Время" навіжено галасує, що Совіт не має права говорити ні від імени Росії, ні від імени російського народу, через те, що він не уявляє з себе ні конституційного ні навіть представницького органу, і там, мовляв, сидять люди з німецькими назвисками, і щоб він не робив, то все йде на користь одній Німеччині. Взагаліж, кінчає газета, умови мира носять цілком віроломний характер, а не російські умови і що в них почуваєть ся гортанний акцент і розроблені вони не в Петрограді, а в Берлїні абож у Франкфурті, — алеж напр. „Daily News", орган поміркованo-ліберальної групи віднїс ся до інструкції з увагою і відповідною серіозностию, котра-б повинна була звернути увагу російських державних наймитів.

В осередних державах наказ було зустрінути спокійно, як „Norddeutsche Allgemeine Zeitung", „Neue Freie Presse" і урядовий вістник „Wiener Fremdenblatt" пише, що програма, установлена Совітом, чисто російська, ряд її окремих пактів не відповідає інтересам Німеччини і її союзниці, алеж загальний рух програми на думку газет примиримий. Теж саме пишуть і австрійські офіціози. Сї відгуки позадержавної преси на інструкцію, особливож преси осередних держав, нагнали панічного страху на російський уряд і він, взявши за плятформу погляди англійського „хозяіна" „Morning Post", визнав, що демократична формула мира зовсім не відповідає плянам і намірам в сій области державної влади (авторітетна заява міністра закордоних справ Терещенка), — а через те нарада міністрів, котра на днях відбувалась, найшла потрібним внести в інструкцію таку поправку: „Війна до повної боєвої сили армії"... (чекайте ну її!), а що-ж торкаєть ся директив вироблених самим російським урядом задля нових послів Єфремова і Маклакова, то вони, як виявляєть ся, цілком підходящі задля послідних, а з сього наперед уже можна зробити висновок, який характер носять сї директиви.

Сї події в російській державі нагадують нам приказку: „рада би душа в рай, так гріхи не пускають", — і не можемо далі воювати, так мусимо, бо уряд сього хоче, а в сей час, коли російська демократія, як що її можна так назвати, сперечаєть ся з державними імперіялїстами, бажаючи їх переконати, а не відштовхнути від державного кермованя і взяти його до своїх рук, незадоволеність війною серед народу росте і ширить ся з кождим днем, набираючись бажанем мира, якогонебудь, аби мира, бо далї витримати не можем!... І мир, як для Росії так і для всїх, прийде і можливо що скоро прийде, будьте певні в сім, але кому він користь принесе, то инша річ (ми обходимо в данім разі інтереси всяких націй, вимоги державности, котрі однаково будуть задоволені, виходячи з ріжних визнаних проєктів відомих політичних діячів европейської державної рівноваги).

Ось маємо чутки, що німецький уряд вживає засобів, щоби вступити в переговори з державами згоди (аліянтів), про заключенє мира на рахунок Росії, а що сї чутки мають під собою підвалини, сьвідчить те, що міністер Росії по закордонним справам, Терещенко, не спростовує сих чуток, а обіцяє тільки дати викінчені пояснення в Совіті Республики на однім з найблизших засідань і робить заяву, що Німеччина дійсно робить кроки, котрі показують на бажане внести розбрат між союзників.

Як ся заява, так і ранїйші виступи політиків буржуазії держав згоди і осередку (Кільман, Рібо, Ллойд Джордж) були доказами того, що поміж буржуазно-урядовими кругами воюючих держав ведеть ся горячий торг за мир, а всїм відомо, що коли торгуєть ся сват з сватом, чи кум з кумом, то завше прийде до згоди, і тут на міжнароднім торзі майже вже прийшли до решти торгу; сьому показчиком може служити німецький наступ, поспішна евакуація Петрограду і инше.

І щоб не став господарем змученого народу міжнародний капітал, котрий несе мир, щоб прийти негайно до бажаного мира, є єдиний спосіб — треба вжити найенергічнійших і найрішучійших засобів, аби керманичами державного судна зробив ся сам же нарід, а не наймити капіталу.

О. Скнар.

ДОПИСИ.

З CLEVELAND, O.

Особливість Жидів.

В 25-тім числі „Робітника" була редакційна статя, в котрій редактор сеї газети, п. Евген Крук, відповів „Америці", що вона назвала Жидів якось-там невластиво, а передівсім — проклятим народом від Бога. Се воно так і є; Ви маєте рацію, пане Крук. Бо Жиди, таксамо як і другі люди, є людьми, а не инакше. Але мусите знати, що Жиди то таки мають щось особлившого від решти людий. Ось послухайте.

В початках війни я робив в Канаді. Зі мною робив також один жидок з Росії. Він острив „тульса" (знаряди) на точилі бо — як кождому відомо — жидок не буде робити тяжко: се не для него — тяжко нехай „гой" (значить „невірний") робить. А був він також інтернаціонал, так як і Ви. Одного разу говорив він зі своїм товаришем, а сей товариш був Українець, і той щось-там висловив ся ніби проти Англії, а жидок в ту мить гайда до „баса" (бас — бос, наставник). І як би „бас" не був чоловіком людяним, то сей бідняга з причини доносу „товариша"-жидка був би лишив жінку і діти на пару років, а може і був би вже давно і в небі... Чиж се не по товариськи?... А ось Вам друге:

Приїхавши з Канади тут, я пійшов купити сорочку до крамниці. Купивши сорочку даю Жидови 20 долярів канадійських, бо у мене не було дрібних. А Жид, взявши від мене гроші, каже: „Ті гроші вартають лише 18 долярів тутешних". Я кажу йому, аби віддав мені гроші, а він каже: „Хиба я дурной?" Не маючи знакомих аби собі позичити на заплату сорочки (а Жид не хоче мені віддати моїх 20 долярів), я був змушений взяти 18 долярів. А коли я на другий день пійшов на почту і там зміняв 350 канадійських долярів без жадного обтягненя, то тодї я пійшов до жида і йому се розказую, а рівночасно кажу йому, щоби мені віддав мою двайцятку, або щоби додав два доляри, котрі мені належать ся. А жидюга хапає мене за рарк і каже: „Ти думаєш, што то в Расєї?" І попросту викинув мене за двері.

Трете: Коли вибухла революція в Росії, то Жиди, яко „революціонери, взяли скликувати „революційні" віча і там збирали гроші для революції. Одного разу пійшов і я на таке віче, а вертав з нього з трома Жидами — провідниками того віча. І що ви думаєте? Доти ті Жиди кликали мене „товаришу", доки не витягли з моеї кишені 70 долярів! Вони зробили се в такий делікатний спосіб, що я і не спостеріг ся. І я був би може і не знав, де поділи ся мої гроші, але вони всі три в одну мить почали втікати; я за кишеню — ого, вже нема моїх 70 долярів! І тільки я їх і бачив.

Чиж не гарні „товариші" й інтернаціонали ті Юдові внуки? І недаром наш нарід склав приповідку, що Жид тільки печений добрий, і назвав Жидів пявками. А наш славний учений М. Драгоманів, пишучи наукові праці, не забув і про Жидів напімнути наш нарід, щоб ми стерегли ся тих поганців як огню і не заводили з ними дружбу. А з історії нам не звісно, як вони поводили ся в давнину на Україні? Як Ляхи завоювали наш край, то навели нашим батькам і Жидів, а ті були нічим иншим як доноiщиками ляцькими. І помимо довгих літ їх житя між нами, помимо того, що вони стали інтернаціоналістами, демократами і революціонерами — Юдового духа не покинули і не покинуть, бо без того не булиб Жидами. Се факт і Ви його не заперечите, п. Крук! Бо Жид, де би він не був, то в него гешефт на першім місци.

Андрій Дмитренко.

З HAVERHILL, MASS.

Пробуджене Українців у Гавергіл.

Напевно мало хто чув про наше місто Гавергіл, Масс., тому коротенько опишу тут історію сього міста і проживаючих у нім Українців.

Місто Гавергіл є досить велике. Жие тут більше ніж 50 тисяч населення, зложеного з ріжних народностий. Є між ними і невелике число Українців зпід забору австрійського та російського, котрих ще перед місяцем і зі сьвічкою було годі найти, бо називали ся вони як не „Поліш", то „Рошен".

Українці працюють переважно по фабриках. Є тут найбільше фабрик черевиків, а також гарбарня, паперовня, фабрика капелюхів, сукна і инші. Всі инші народи мають тут свої церкви, товариства і т. д., лише тутешні Українці спали і не признавались до своєї нації, бо — як кажуть — „з нас сьміють ся". А не знають, що вони самі причину до сего давали, бо самі себе вирікались, значить — самі з себе сьміялись, бо належали до товариств польських, литовських і російських — на ганьбу нашій неньці Україні.

Аж допера за старанем т. Йосифа Натина, котрий ходив від дому до дому і осьвідомляв Українців, відбуло ся дня 3. лютого б. р. перше зібранє Українців в Гавергіл, Масс., при Зарнум ул. ч. 57. На тім зібраню одноголосно засновано товариство під назвою „Вільна Україна", до котрого вписало ся відразу вісімнайцять членів. Зідтак вибрано предсїдателем Йосифаф Натина, протоколярним секретарем Іван Сусола, фінансовим секретарем Стефана Гавора, а касієром Василя Кутинського. Цілию висше згаданого товариства є просьвічувати та осьвідомлювати Українців, щоби ми могли істнувати на рівні з иншими націями, а також взаїмно одні другим помагати. Тому взиваємо Вас, Братя Українці: Вписуйте ся в члени нашого рідного товариства „Вільна Україна". Памятаймо, що організація то сила. Памятаймо, що просьвіта веде до добробуту. Памятаймо що тільки орґанізація та просьвіта видерли нашу неньку Україну зі шпонів московських і зробили її нині Вільною Народною Републикою.

Тому кождий Українець повинен бути гордий зі свого імени. Від нині ані один Українець нехай не називає себе ні „Поліш", ні „Рошен", бо нині вже цілий сьвіт знає, що то є Украна і що Українець є її горожанином. Один тільки темний, несьвічений чоловік може з нас сьміяти ся, бо знаймо, що мудрий сего робити не буде. А ми зі своєї сторони стараймо ся показати, що ми нарід культурний, просьвічений, котрому належить ся бути вільним, як і всім иншим.

И. Н.

З AMBRIDGE, PA.

Читайте, Родимці, „Свободу"!

Читаю кожде число „Свободи" і не можу налюбувати ся сею ґазетою. Вона такі гарні статі друкує, що жадна инша українська часопись тут у Злучених Державах не є така поучаюча і цікава, як наша старенька „Свобода". Та часопись є першою з ряду між всіми українськими часописями в Америці. Взяти в руки таку часопись, то чоловік не може від неї відірвати ся, поки всього не перечитає. Хоч хто має якесь инше занятє, то таки читає, поки не укінчить читаня.

Але то не кождий читач се зробить, тільки той, котрий розуміє, що се таке часопись і яка та часопись, бо не всі наші часописи такі гарні як „Свобода". Возьміть наприм.р котрунебудь иншу часопись (не хочу назвати ніякої по імени), але там нічого не довідаєте ся з тої часописи; там знайдете лише байки, лайки, сварні і брехні. Чоловік культурний такої часописи читати не буде, лиш кине її до коша.

Я зі щирого серця бажаю, щоби всі другі часописи українські станули на тімсамім високо-культурнім степени, як наша славна часопись „Свобода".

Я думаю, що отся моя допись спонукає всі инші наші часописи закінчити писати ріжні напади і клевети, натомісць кожда українська часопись возьметь ся до щирої праці і просьвіти для своїх читачів та пічне видавати поучаючі статі, як і „Свобода". Бо що-ж нам, Українцям, бракує, як не просьвіти, як не науки? Тому, що в нас до сих часів мало було просьвіти, то нас другі люди, культурнїйші, випередили.

Час, час, милі братя,
Спільно руки си подати,
Спільно мудро працювати,
Волю Ненці здобувати!

Але в нас того нема тут в Америці. Майже кождий в свою дудку грає, а се тому, що брак просьвіти, брак науки, брак культури. А неодин наш чоловік, хоч знає читати, то таки не возьме часописи до рук. „Чи я — каже — з письма буду жити?"

Знайдеть ся між нами і неодин такий, що він дещо часом прочитав би, та не має часописи, бо жалує запренумерувати собі. Він скорше пійде до коршми та ті центи пропє.

Так воно було і так є, але я думаю, що вже так не буде... Я міркую, що вже наш нарід возьметь ся до спільної просьвітної праці, бо лиш у просьвіті щастє, доля і воля для тебе, народе український.

Чому наш нарід так далеко остав ся позаду від других народів? Тому, бо в нас мало науки, мало просьвіти, а хоч декотрий знає читати, то він каже, що він з письма не вижие. Инший знова каже: „Я вже стратив охоту, бо не знаходжу добрих статий в моїй часописи. Як дістану — каже — „Свободу", то вже читаю без перерви".

Я желаю всім читачам „Свободи" щасливого нового року, щоб з сим новим роком наша часопись „Свобода" виходила щоденно, а вроці 1919-тім щоб наша часопись „Свобода" виходила два рази денно, та щоб ані одної людини української не було без часописи „Свободи".

В мене є надія, що кождий Українець і кожда Українка і українські діти — всі будуть читати „Свободу". Хай з тим новим роком український нарід возьметь ся більше до праці просьвітної, хай більше читає „Свободу", хай кождий читає і просьвіщаєть ся, а усьміхнеть ся наша Ненька Україна!

Дружно до просьвіти, а буде гаразд.

Мих. Фук,
член 47 від. У. Н. С.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИ СЯ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

17 літ подорожує вже по сьвіті.

В суботу (9. лютого 1918 р.) о годині 1-шій пополудни до редакції „Свободи" загостив Хорват, Йосиф Ф. Микулець, який вже 17 літ подорожує пішки по цілім сьвіті. Йде від села до села, з міста до міста і збирає підписи поважнійших осіб та інституцій. Носить зі собою дві великі книги; одна повна з підписами, а друга вже на укінченю. Крім того кілька книг, 900 фунтів ваги, пересилає експресом. Вже 20 книг повних з підписами він вислав до Загребу, головного міста Хорватії. У Злучених Державах він перебуває вже чотири роки. Носить зі собою ідентифікаційну карту, підписану власноручно президентом Вілсоном 1. лютого 1915 року. — Йосиф Ф. Микулець вже старший чоловік; числить тепер 40 літ житя. В подорож він вибрав ся із Загребу в 1901 році; перейшов Італію, Францію, Еспанію, Портуґалію. З Портуґалії відїхав кораблем на Канарійські острови, а відси до полудневої Африки, полудневої Америки, відтак до Австралії, Нової Зеляндії, на Філіпінські острови і до Японії. З Японії переїхав на Сибір, а відси пішки перейшов Корею, Хіни, Індії, Єгипет і Палестину. З Малої Азії перейшов на Балкан, а відси через Австрію і Польщу до Данії і Скандинавії, відтак до Фінляндії, Петрограду, Варшави і до Берліна; відси до Чехії і через Баварію до Бельгії, відтак кораблем до Англії, а з Англії кораблем до Злучених Держав. — Так подорожує вже 17 літ, а ще має подорожувати три роки. Каже, що підчас подорожи ніколи не хорував і тепер чує ся здоровим. Робить пересічно 50 миль (американських) денно, а одного дня при добрім гуморі зробив 63 милї протягом 18 годин. Подорожує як в зимі так і в лїтї, як підчас погоди так і підчас непогоди. Спить, де трафить ся. О ніяку поміч у нікого йому просити не вільно; натомісць удержує ся з добровільних жертв. Говорить і пише мовами: славянськими, англійською, французькою, німецькою, італійською, еспанською та японською. — На запит, де його найбільше ввічливо витали, відповів, що в Росії і на Балкані, а ще красше у Скандинавії. Натомісць найгорайші спомини остали ся йому з Індії і Арабії; там приходило ся йому навіть револьвером боронити своє житє перед дикими народами. В Злучених Державах неприємна пригода лучила ся йому в стейті Арізона, де Індіяни напали на нього, відібрали фотографічний апарат, а його самого трохи побили. З таким подорожуючим житем він дуже призвичаїв ся і каже, що не знає, як пізнїйше прийдеть ся йому відзвичаїти ся від такого житя.

Контроля над молоком.

В нюйорськім соймі внесено проект, аби кожде місто в стейті взяло у свої руки контролю над молоком. Каждий майор мав би іменувати в сій цїли окремого комісаря. Над проектом ще не голосовано.

Люди так пють, що за 18 місяців не стане горівки.

Державна статистика виказує, що в Злучених Державах є так малий засіб острих алькоголічних напитків, що коли війна потриває ще кілька літ, то не треба буде заводити в державі проґібиції. Засіб горівок вистарчить ще на 18 місяців. А що підчас війни виріб горівок є заборонений законом, то лікерники побоюють ся, що вже 1. січня 1919 року більшість салунів буде замкнена, і що незадовго ціна алькоголічних напитків підскочить так високо, що лише богачі будуть могли позволити собі уживати їх. Дотепер однак салунів замкнено задля високих цін і великого податку на алькоголь. Тепер у складах є ще 150,000,000 гальонів чистих горівок, а річно в цілій державі продасть ся пересічно 100,000,000 гальонів.

Найбільша зелїзниця в сьвіті.

Найбільшим зелїзничим шляхом у сьвіті не є той, що провадить від Каїро або Багдаду, від Кейп до Каїро або з Аляски до Буенос Айрес — каже др. Френк Крейн у нюйорськім „Ґлобі". — Найбільшою зелїзницею є нюйорський „собвей" (підземна зелїзниця), який іде попід цілий Ню Йорк. Підземний залїзничий шлях у Ню Йорку є довгий на 136 миль, яким переїжджає денно 1,250,000 осіб, або в 2½ рази більше ніж Пенсильванійською зелїзницею, хоч вона є довга на 26,000 миль. — Почавши від 96-тої улиці в долину аж до місця, де собвеї розходять ся до Бруклина і „савтфері", поїзд за поїздом іде що 26 секунд.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Артистична українська азбука.

Відомий український графік, професор української Академії Мистецтва, Юрій Нарбут, скінчив працю над українською артистичною азбукою. Тепер ся азбука печатає ся у Петроград. московським видавцем. Картини, як кажуть, удали ся проф. Ю. Нарбутови незвичайно добре, і вийде також ілюстроване українське видане, якого ми ще між українськими виданями не бачили.

Українська церква.

Комітет групи українського духовенства, по ініціятиві котрої скликаєть ся всеукраїнський церковний собор, видав відозву, в якій говорить ся, що російська церква вибрала собі нового духовного самодержця, патріярха. Вибір патріярха становить велику небезпеку для самостійности церкви на Україні і грозить її неволею. Тому комітет радить покищо споминами патріярха при богослуженю, а на всеукраїнськім соборі поставити на перше місце питане, чи признавати на Україні сього патріярха чи ні. — Провідником українського духовного руху є бувший володимирський архиепископ Олексій, що проживає тепер у Лаврі.

Як українські жовніри на фронті агітують при виборах на Україні.

До нас щойно наспіло 42. число псковського „Українського Голосу" (із 7. падолиста 1917), де ми находимо отсї два характеристичні поклики: — 1) Товариші Вояки! Пишіть негайно до своїх листи, щоб Ваші батьки та жінки по Київщині голосували при виборах до установчих зборів лише за список Української Селянської Спілки, Української Партії Соціялістів-Революціонерів і Української Соціял-Демократичної Робітничої Партії, який по Київщині йде під № 1. — 2) Товариші Полтавці! На Полтавщині Всеукраїнська Селянська Спілка, українські соціялісти-революціонери і українські соціял-демократи виставляють один блоковий спільний список, який іде під № 8. Пишіть до дому листи, щоб Ваші семї голосували по Полтавщині тільки за список № 8. — Часопись „Український Голос" виходить у Пскові, недалеко Лівляндії, і є органом Української Ради жовнірів XII. армії.

Заворушеня у Львові.

Телеграма з Амстердаму під датою 8. лютого б. р. доносить, що у Львові через чотири дні відбували ся мирові демонстрації. При стрічі поліції з демонстрантами убито трох поліцаїв і ранено 40 цивільних.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

„Мир наступить лише завдяки робітництву".

„Ми є всї умучені війною — сказав Артур Гендерсон, провідник англійських робітників. — Безпровολочний мир є найбільшою потребою сьвіта. Але робітники одної держави не можуть осягнути мира; він наступить аж тоді, як робітники цілого сьвіта зберуть ся на нараду і знайдуть тривалі основи для чесного і демократичного мира".

Німецько-чеська провінція.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Всїх німецьких послів з Чехії до австрійського парляменту покликано на конференцію до Берліна, яка має відбути ся сього тижня. Конференція має рішити своє становище супроти утвореня німецько-чеської провінції, яка правдоподібно належала би до Німеччини.

Швайцарський Червоний Хрест проти уживаня трійливих газів.

Міжнародний комітет швайцарського Червоного Хреста рішив одноголосно видати заклик до всїх воюючих держав, аби вони в битвах не уживали трійливих газів. Швайцарське правительство є того переконаня, що сей заклик не буде мати ніяких корисних наслідків, бо видано його вже трохи запізно.

Німеччина покликує 16-літних.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

З Вашінґтону доносять: Німеччина вправляє велику скількість 16-літних хлопців, як доносять сюди урядово. Їх не покличеть ся до фронту, але вправляєть ся на всяку евентуальність.

Німецькі дїти на службі для вітчини.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Шкільні дїти у Франкфурті, в Німеччині, ходять від хати до хати і збирають річи, потрібні для армії. Протягом двох тижнів вони зібрали 166,000 фунтів зужитого паперу, 24,000 фунтів шмат, 8,400 фунтів металю, 900 фунтів жіночого волося, 4,000 фунтів гуми, 2,000 фунтів шкіря, 85,000 фляшок, 20,000 електричних ламп, 41,000 корків і 12,000 капелюхів. То всьо відіслано жовнірам.

Німеччина приготовляєть ся до економічної війни.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on February 11, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Американське міністерство заграничних справ має у своїм посїданю відозву німецького правительства до німецького народу, в якій говорить ся: — „Надія аліянтів у кінцеву мілітарну побіду вже захитана. Тепер вони задумали виключити Німеччину з економічної кооперації, здержуючи сирий матеріял по війні. Се буде тривати так довго, як довго аліянти і заморські держави будуть в одним союзі, але для них є неможливим позбавити себе на довго так доброго ринку збуту, як Німеччина. — Італія не може жити довго без Німеччини, без її ринків для ярини, овочів, цьвітів, шовку і т. д. Природним ринком для російського збіжа, конопель, вісків, дерева, яєць і для много ніньких родів сирого матеріялу є Німеччина. Богато держав потребує таких товарів, які можна дістати лише в Німеччині, приміром: уголь, кокс, потас, сіркан амонії, хемікалії, фарби, машини та оптичні й електричні апарати. — Коли би заключено угоду на основі відшкодованя, то для Німеччини було би легко тоді змусити такі держави заключити з нею економічну угоду тайно або явно. Коли поодинокі держави заключать з Німеччиною тайні або явні договори, тоді буде богато способів осягненя сирого матеріялу. — Як лише ряд умов щодо економічної війни прибереть ся, Англія потерпить найгірше. Виміна товарів, не на основі природних економічних законів, спричинить більші кошти продукції, в експортованю буде богато трудностий, заграничні товари будуть дорозші, а то всьо на шкоду англійського робітника. —„Перед війною Німеччина була в Англії найліпшим покупцем на сирі матеріяли. По війні будемо уживати галун замісць міди, через що не будемо потребувати спроваджувати мідь із заграниці. — Полотняний промисл, який перед війною спроваджував величезну скількість сирого матеріялу, протягом війни виробив ся так, що є независимий від жадної заграничної держави".

Сьвященик О. Ананевич в Бразилії.

(Специяльно для „Свободи").

Гречко-католицький сьвященик, о. Омелян Ананевич, зістав перенесений з Азари (Арґентина) до Бразилії: Marechal Mallet, Parana.

На старість учить ся „божої мови".

В лондонській „Дейли Нюс" читаємо таку цікаву новинку: В Дублині жиє одна старушка, яка вже клонить ся до гробу. Вона то на здивоване всїм казала одного разу прикликати рабина. Рабин прийшов і старушка просила його, щоби він вчив її говорити по жидівськи, на що рабин згодив ся. Коли приятелі спитали її, нащо їй на старість жидівської мови, вона спокійно відповіла: „Я вже буду вмирати незадого і хочу говорити з Богом в рідній мові".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Робітник, Провіденс, Р. Ай. Вашої дописи ми не поміщали, бо про сю справу вже довольно писало ся в „Свободі". Нам дуже прикро, що у Вашій Громаді настало якесь таке „безробітє" і що між тамошними провідниками нема потрібного в ті часи довіря та єдности. Старайте ся своїм впливом погодити ті особисті справи, а загал буде Вам за се вдячний. Скажіть усїм народним провідникам, що вони в імя загальної справи повинні конечно помирити ся і станути гуртом до позитивної народної роботи. Не зражайте ся ніякими невдоволенями і не тратьте віри в здоровий розум нашого народу. Ідейні люди мусять вийти з боротьби побідниками!

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, подає до відома всїм своїм членам, що місячний мітінґ відбудеть ся дня 14. лютого б. р. у Ремінґтон гали вечером. Товариство просить всїх своїх членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Рівнож приглашуєть ся тих членам, що були суспендовані, щоби прибули на мітінґ і вирівнали свої вкладки. — Д. Федин, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Отсим подаєть ся до відома всїм членам тов. ім. М. Січинського, від. 146, що звичайний мітінґ відбудеть ся в неділю, 17. лютого с. р., о годині 3-тій пополудни. Просить ся всїх членів прибути на сей мітінґ, бо є богато справ до полагодженя. І я, яко секретар сего віддїлу, звертаю увагу всїх членів, щоби сповняли ся зі своїми вкладками на час, бо опісля зістануть суспендовані, і помешкаю членів, котрі зістали суспендовані в минувших місяцях, щоби прийшли сего місяця і вирівнали свою залеглість, а зістануть назад членами. Прошу не супротивлятись. Крім сего звертаю увагу всім нашим Українцям у всій дітройтській околиці, котрі ще не є членами і нікуди вступити в ради отсеї нашої найдорожшої організації, прошу прийти і записати себе і свою родину. Мітінґи сего товариства відбувають ся що місяця, в третю неділю по першім, в Укр. Народнім Домі під ч. 87 Грейліт улиця. Отож подумай, брате: Хто тобі приїде з поміччю на твою родину, як не заведужаєш, або що тобі смерти? Знайдеш лиш одну щиру поміч, одного правдивого приятеля, котрий поможе тобі в твоїм несподіванім нещастю, поможе твоїй родині по твоїй смерти, втре твоїм дорогим сльози з лиця. А сим твоїм приятелем, сим батьком рідним, це американський Україна, був і буде нам Український Народний Союз. Він є вірним і добрим приятелем всїм Українцям і не опустить їх в прикрих хвилях. Отож, поч. Читачу, як ти ще маєш по нагоди вступити до сеї організації, або ти, щира Українко, прийдіть ще нині, щоби сповнити і виповнити своїх дїтий до Молодечого Союза. Не відкладайте на пізніш, але ще нині приходіть. Всяких інформацій жадайте у секретаря, Василя Гата. Зголошуйте ся ще нині, бо завтра може бути запізно. — В. Гат. секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Отсим подаєть ся до відома, що на мітінґу братства св. Николая, від. 106, зістав вибраний отсей новий уряд: Р. Дацьків, предс.; С. Прокопів, секр. фін.; В. Войтович, секр. рек.; Н. Пашко, кас.; Н. Гуль, заст. предс.; І. Дацьків, М. Фтомин і А. Михальчак, контролєри; І. Турчаловський, П. Гавасюк, А. Шмирко, М. Гурей і Я. Зєлінка, догладачі хорих; С. Михальський, маршалок; Д. Струсевич, хоруний; Н. Онисів, дверник. — Г. Дацьків, предс.; Н. Пашко, кас.; С. Прокопів, секр. фін.

В кождій українській хатї повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

Читайте українські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".